СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 291. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 15. грудня, 1926

VOL. XXXIV. No. 291. Jersey City, N. J., Wednesday, December 15. 1926. THREE CENTS.

БОРОТЬБА МЕЖИ ПАРТІЯМИ В КОНҐРЕСІ ЗА ПОДАТКИ

ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОВІДНИКИ ПОСТАНОВЛЯЮТЬ БОРОТИСЯ ЗА ЗНИЖЕННЄ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — Демократичні провідники в палаті послів постановили нині вжити всіх способів на те, щоби ще на сій сесії довести до зниження податків.

Хоча демократичні посли рахують, що їм поможуть усі поступові республиканці, всеж таки вони й разом не потрафлять переперти своєї волі, як серед справдішних республиканців не найдуться люди, які захочуть станути за демократичною пропозицією.

АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ ДУМАЄ ЗАЙМАТИСЯ СВІТОВИМ СУДОМ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — Сенатор Ленрут заявив на основі розмов з президентом Кулиджом, що адміністрація не думає порушувати на сьому засіданню конґресу питання приступлення Америки до світового суду при Лідзі Народів.

ВЕЛИКІ СНІЖНИЦІ НА ЗАХОДІ.

КАНЗАС СИТІ, 13. грудня. — Цілу західну частину Злучених Держав навістили нині страшні бурі. Температура при тому зійшла до зера Фаренгайта. В Скалистих горах наслідком наглих морозів замерзло 9 людий. В богато місцевостях замкнено школи й публичні будинки.

Холод іде на схід.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

НЮ БРАНСВИК, Ню Джерзі, 13. грудня. — На торах Пенсилвенійської зелізниці Пенсилвенійський поспішний поїзд, біжучий до Ст. Луис, наїхав із заду на експресовий поїзд, який повільно їхав через мраку. Підчас зудареня 23 особи віднесли тяжчі й лекші тілесні ушкодження.

Друга така катастрофа случилася коло міста Трентону, де знова через зударення в мраці покалічилося десять осіб.

АДВОКАТ ПЯТНУЄ БУВШОГО МІНІСТРА ЯК ЛЮДИНУ, ЩО ПІД МАСКОЮ ПАТРІЮТИЗМУ ОКРАДАВ УРЯД.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — На росправі проти бувшого міністра Фола й нафтяра Догені суд приступив нині до остаточних виволів адвокатів. Від адвокатів уряду говорив Овен Роджерс, представляючи Фола за мерзенника, який маючи державну владу, уживав патріотичних кличів, щоби напхати свої кишені публичним добром.

Після обчислень Роджерса, Фол і його спільники сподівалися заробити сто міліонів долярів.

ЮНІЯ УСУВАЄ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 13. грудня. — Головний заряд юнії кравців жіночої одежі хопився нині до радикальних способів боротьби проти комуністичних провідників місцевої юнії, які своєю скрайною тактикою спричинили необчислимі шкоди страйкуючим кравецьким робітникам. Головний заряд юнії установив свій комітет для ведення страйку. Провідники місцевої юнії не хочуть сьому комітетови віддати книжок відділу.

ЧАСТИННЕ ПОЛАГОДЖЕННЄ ПАСЕЙСЬКОГО СТРАЙКУ.

ПАСЕЙ, Ню Джерзі, 13. грудня. — Збори робітників ткальних фабрик підприємства Ботані Консолидейтид Милс, які зібралися в Українській Гали, потвердили угоду про закінчення страйку сих робітників, яку зробили Томас Мекмехон, президент юнії ткальних робітників, та Чарлз Джансон, віцепрезидент компанії.

В сей спосіб покінчився страйк сих робітників, який тревав 10 і пів місяця. На основі сеї угоди вертає до праці яких 6,000 робітників.

На страйку всеж таки лишається, як рахують, понад 6,000 робітників.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛЯ З ПОРОМОМ У МРАЦІ.

НЮ ЙОРК, 13. грудня. — В нюйорськім порті зударилися зі собою через густу мраку портовий парохід Саґамор з міським поромом Ричмондом. На поромі було тоді коло півтора тисячі людий. Серед них настала страшна поляка, яку лишень з трудом удалося заглаїти команді порому.

ПІДВИСШУЮТЬ ПЕНСІЮ СУДДЯМ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — Президент Кулидж підписав нині ухвалений конгресом закон про підвисшеннє пенсії федеральним суддям.

Голова Найвисшого Суду буде брати 20,500 долярів, судді сього суду по 20,000 долярів, апеляційні судді по 12,500, дистриктові по 10,000, найнизчі судді по 12,500 долярів у рік.

ЗА ПРОСТУПЛЕННЄ ПРОТИ „СИНІХ ЗАКОНІВ".

ЕРВИНҐОН, Ню Джерзі, 13. грудня. — Нині поставлено тут перед суд 98 осіб, заарештованих минувшої неділі за переступленнє „синіх законів" про святкованнє неділь, ухвалених ще в 1854. році. Суд покарав більшість з обжалованих на 2 долари гривни кождого.

Робітники, що працювали на „басах", зажадали суду перед лавою присяжних.

ПОСКЛАДАЛИ ПОРІЗАНІ ОБРАЗИ.

ПАРИЖ, 12. грудня. — В 1914 р. французький маляр Карло Камеон порізав на кавалки всі образи, які уважав маловартними. Тепер появилися ті самі образи у ріжних ґалеріях. Показалося, що хтось поскладав порізані кавалки і образи повідпродував. Деякі з них мають навіть велику вартість. Камеон віддав справу до суду.

ВИБУХ ФАБРИКИ КАРУКУ.

НЮ ЙОРК, 12. грудня. — В дільниці Бронксі вибухла фабрика каруку. **Робітники, побачивши**, що котли з виваром занялися, втекли на вулиці, і з них ніхто не відніс ніякої шкоди. Вибух завалив будинок і потряс цілою дільницею.

КАНАДА ВИПРОДУКУВАЛА 179 МІЛІОНІВ ФУНТІВ МАСЛА

Перед кількома роками продукція масла в Західній Канаді була малозначною. Нині Зах. Канада продукує три чверти всього канадійського масла. Прим. у 1923 р. степові провінції випродукували 39,465,000 фунтів, а в 1924 р. 48,515,000 ф. масла, а вже 1925 р. загальна продукція масла в тих провінціях виносила: в Манітобі 14, у Саскачевані 16, а в Алберті 20 міліонів фунтів масла.

Західна Канада взяла за масло: 1923 — 13, 1924 р. — 15, а 1925 р. 17 міліонів долярів.

За всьо випродуковане в 1925 р. масло Канада дістала 67 міліонів долярів.

НАПАД НА МОНАСТИР.

Дня 28-го вересня напав на настоятеля монастиря студитів в Зарваниці Івана Денещука — Павло Патер. Патер був свого часу в новіціяті студитів, але зістав з нього, усунений. 28-го вересня Патер прийшов до настоятеля і домагався, щоби він прийняв його назад до монастиря, а коли настоятель відмовив, Патер стрілив два рази з револьвера і ранив настоятеля в груди і леґкі. Патер утік, але його арештовано і відставлено до тюрми в Тернополі.

ІМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ ЗРОСТАЄ.

Филя іміґраційна до Канади підноситься. Книжки домініяльного уряду показують, що наплив іміґрантів до Канади в 1926 році є багато більший, як був 1925 року.

За чотири місяці, які закінчилися з кінцем липня ц. р., Канада купила заграницею товарів за $2,739,434, з того зі Злучених Держав за $2,198,941, а з Анґлії за $430,855.

РАБУНОК 70 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

На французький пароплав „Ганой" напали китайські морські бандити та забрали з нього 70 тисяч долярів, убивши перед тим цілу прислугу пароплаву.

ВІДГОМІН СМЕРТИ О. БЕСАРАБОВОЇ.

Дня 23. листопада ц. р. відбулася перед судом присяжних у Львові карна розправа проти ред. Нааке-Накенського, обвинуваченого родиною покійної О. Бесарабової за нарушення її чести. Як відомо, О. Бесарабову замучено в казаматах львівської поліції. Щоби ратувати себе, поліція пустила поголоску, що Бесарабова поповнила самогубство, крім цього по інформаціям поліції польська преса представила покійну як звихнену колись дівчину. Головним виновником смерти Бесарабової був комісар поліції Кайдан, котрого постать згадав у своїй повісті „На провесні" відомий польський письменник Жеромський. Якраз в обороні цього Кайдана, в обороні метод поліції виступив Нааке-Накенський і в тій ціли написав брошуру. В тій брошурі згадав він справу Бесарабової, старающися представити її в найпоганійшому світлі та нарушити її честь. Проти нього родина покійної внесла судову скаргу і справа ця найшла свій епільоґ перед судом. Обвинувачений замісць вести доказ правди, займався на розправі особою Жеромського, якого пятнував ворогом польської держави, а підносив під небеса поліцію. Суд — розуміється — увільнив його від вини і кари.

ПРЕСОВІ РЕПРЕСІЇ.

Репресійний закон проти преси, мимо спротиву майже цілого варшавського сойму і всіх без виїмку часописів в Польщі, мимо запевнень, що не увійде в життя, вже почав ділати. В Луцьку закрито українську часопись, „Українська Громада", яка почала виходити на місце закритої „Громади".

ПІСЛЯ РОГАТИНСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

Недавний директор рогатинської ґімназії Антін Крушельницький, який мусів уступити зі свого становища з огляду на конфлікт, що виринув був між ним і його прихильниками з одного боку і більшостю рогатинського громадянства, згуртованого в кружку „Рідної Школи", з другого,— став директором жидівської ґімназії рабіна Х. Шапіри в Коломиї.

ІЗ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА КИЇВЩИНІ.

Сільське господарство Київщини закінчило процес свого відновлення. В деяких галузях сільське господарство перевищило дореволюційний рівень.

Засівна площа в 1925 році збільшилась порівнюючи до 1917 року на 13.2%, а в 1926 році на 8.9% проти 1925 року. Особливо помітне збільшення товарних культур. Процес відновлення тревав також і в галузі скотарства, садівництва та городництва.

Покажчиком свідомого відношення селян до справи поліпшення сільського господарства є збільшення попиту на трактори. Нині в окрузі працює 51 тракторів. В окрузі є 81 міліоративних товариств, що дбають про осунення болот та зміцнення парків. В окрузі працюють 168 колективів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА ВОЛИНІ.

Сензаційний процес у Володимирі Волинському проти 150 осіб за державну зраду йде звичайним темпом. Всі оскаржені виявляють велику національну і соціяльну свідомість. Що процес є ділом провокаторів, доказом цього є тенденційні зізнання православного попа Арсена Дядіва, що без сумніву був на услугах поліції.

Холмське „Наше Життя" в дня 21. м. м. з приводу цього процесу між иншим пише:

„Володимир вже давно не бачив таких видовищ, як тепер. Великі відділи війська, відділи мундурової поліції, сила шпигів, величезні гурти народу залягають усі примежні до судових будинків улиці. Поліція, військо, шпиги охороняють не тільки оскаржених, але і свідків, яких є поверх пятьсот і які товчаться у військовому кіні. Щоденно зраня і над вечір Володимир переживає мов напад пропасниці; це ведуть у суд і виводять звідтам оскаржених. З наїженими баґнетами перший іде військовий відділ, за ним у тісному, густому кільці поліційному оскаржені, за ним другий військовий відділ. Видовище величне і страшне".

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Враженнями з поїздки на Радянську Україну поділився проф. Свєнціцький не тільки з населенням Львова, але переніс свою викладову акцію й на провінцію.

Перший виклад виголосив він в Перемишлі в неділю, дня 21. листопада в просторій сали Народного Дому. Слухачів була повна саля, головно робітників і селян, але виклад не відбувся без перепон. Польські власти хотіли в останній хвилі не допустити до викладу, хоч не було ніяких причин до заборони. Одначе під пресією мусіли уступити, висилаючи поліційного комісаря для контролі прелеґента. Кромі цего сконсиґновано біля будинку, де відбувався виклад, масу поліції.

Слідуючі виклади Свєнціцького відбудуться в Дрогобичі та Бориславі.

ПОЛЬЩА НЕВДОВОЛЕНА З ЛІҐИ НАЦІЙ

ВАРШАВА, 13. грудня. — Всі польські партії засумувалися з огляду на послідні події, які відогралися в Парижі і в Женеві. Знесено військову контролю над Німеччиною, а при тій важкій і життевій для Польщі квестії Польща не відограла ніякої ролі. А прецінь положення в Европі таке, що не треба побоюватися війни з боку Німеччини на заході, за те можна сподіватися її кождої хвилі на сході.

Супроти того польські політики заявляють, що їм треба махнути на Лігу рукою і формально з нею держати, але фактично не привязувати до неї ніякого значіння. Не маючи попертя за границями держави, хоче тепер Польща скріпити себе внутрі, а головно наладнати в якийсь спосіб свої відносини до національних меншостей, в тім в першій мірі до Українців.

НЕ БУЛО БИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ, КОЛИБ БУЛА В 1914 РОЦІ ЛІҐА НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 13. грудня. — Німецький міністер заграничних справ Штреземан заявив до американських кореспондентів з нагоди заключення умови щодо знесення аліянтської військової контролі над Німеччиною, що ніколи не було би прийшло до світової війни, колиб в 1914 році була істнувала Ліґа Націй, де моглиби були зійтися представники держав та обговорити наступивший тоді конфлікт.

Штреземан висловився з великою похвалою про других представників, а особливо підніс заслуги бельґійського міністра Вандервельде, який найбільше прислужився до злагодження і сеї так прикрої для Німеччини справи як військова контроля. А треба памятати, що саме Бельґія має найбільший жаль до Німеччини.

БРІЯНДА ВИТАЮТЬ РОБІТНИКИ, А МОНАРХІСТИ ЛАЮТЬ.

ПАРИЖ, 13. грудня. — Велике число залізничних робітників привитало французького міністра заграничних справ Бріянда, коли він вертав з Женеви. Вручили йому богато квітів а один з робітників виголосив дуже зворушаючу промову. Витали Бріянда за те, що він так ревно працює біля мира.

Демонстурували проти него тільки монархісти. Та поліція вспіла їх розігнати.

В РУМУНІЇ КНУЮТЬ ЗАГОВОРИ ОДНІ ПРОТИ ДРУГИХ.

БУКАРЕШТ, 13. грудня. — Король Фердинанд невилічимо хорий. Властивої операції не переведено, бо лікарі були певні, що король операції рака не видержить. Тому продовжують життя штучно. Може воно потревати кілька днів, а може кілька тижнів або й місяців. Все те буде одначе тільки повільне конанне.

Біля него находиться його родина, приходять і міністри. І тут же над його головою готуються раз-у-раз нові заговори щодо цего, в чиїх руках має опертися влада по смерти короля. Боротьба йде між властивим дотеперішним диктатором Братіяну а теперішним премієром Авереску, який не хоче бути тінею влади, а тільки владою самою. О ту саму владу старається королена Марія, а далі княжна Гелена, жінка престолонаслідника Кароля і Кароль сам та його прихильники.

Є такі, що хочуть зробити реґентом навіть молодого князевича Миколу, який подорожував ось тут по Америці. Принцесна Ілеана, його сестра дуже його під тим оглядом жалує і каже: Бідний Микола, він так хоче бути при маринарці, а його пхають на реґента, щоби мати стовпа, яким би вони хитали на всі сторони.

ПАПА ПРОТИ ТЕПЕРІШНОЇ ЖІНОЧОЇ МОДИ.

РИМ, 13. грудня. — Папа Пій XI, в своїй промові до 1000 членів католицької мужеської орґанізації подякував їм за те, що вони хочуть помагати папі в акції проти теперішних жіночих одягів, які є неморальні, та невідповідні гідности людини.

ВИСТАВЛЯЮТЬ ЦАРСЬКІ ЗАБАВКИ.

МОСКВА, 13. грудня. — Нічого краще не змальовує величезного богацтва російських царів як ті забавки, які виставив тепер совітський уряд і які оглядали заграничні дописувателі. Прямо вірити не хочеться, щоби на поодинокі діточі забавки видавано казкові суми, які виносять грубі міліони долярів.

Американський кореспондент подає, що він бачив королівські скарби Великої Британії, королівську корону з найбільшим на світі брилянтом Когінором, він бачив царського Орлова, брилянт, що знаходиться в царській короні і вартує $8,000.000, царський сафір, що вартує $11,000.000, а все те не робить навіть під грошевим зглядом ніякого враження в порівнанню з численними коштовними царськими забавками, яких множество. Приміром модель сибірської залізниці, зложений з пятьох великих золотих ваґонів та з машини, яка збудована з плятини. Годинник пускає в рух ту машину. Світла на стаціях і перехрестях всі з прекрасних брилянтів. Є там всьо, що тільки досі могли виміряти. А всьо з золота і з брилянтів, як в казці.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy		Поодинокe число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БУНТ СУДДІВ

Ледво чи є де в світі така країна, яка мала би тільки злочинів, що їх має послідними часами Америка. Є нині в Злучених Державах не одно, а кілька міст, з яких кожде має у рік більше рабунків і вбийств, як їх має ціла Англія, край у сорок міліонів народа.

Сього рода стан не міг не викликати серед Американців зовсім зрозумілого сорому та бажання покласти конець застрашаючим відносинам. Почалися дебати, посипалися пропозиції, почали наконець заводити ріжні закони, маючі буцім-то на ціли здержанне „повени злочинів". Були межи ними голоси помірковані, голоси досвідчених людий, але на загал, що дальший голос, то був тим острійший, лютійший, безоглядніший. Чим пізнійше забирав чоловік у сій справі слово, тим острійші способи пропонував на здержанне „повени злочинів". Видно було з того, що люди голови потратили.

Проявом замішання й був закон Бомеса, який накладае незвичайно високі кари на злочинців. Коли в суді докажеться, що обжалований вже був караний кілька разів, то суддя має його засудити на досмертну вязницю. Видно з того, що законодавці виходили з заложення, що острі кари є найкращим способом відстрашення від злочинів.

Закон по ухваленню стрінувся майже зі загальним одобреннем, але в короткий час після сього проти нього стали виступати ті, з котрих сторони сього найменче було можна ждати, — судді. Один суддя за другим при видаванню вироку говорить обжалованому, що він, суддя, признає закон несправедливим, але як закон виконати мусить. Були навіть такі случаї, що державні прокуратори, з уряду покликані до того, щоби добиватися засуду на обжалованого, признавали закон непідходячим та старалися на всякий спосіб його облекшити.

В сей спосіб Америка дістає тепер ще одну важну лекцію в штуці законодавства. Першою лекцією для неї була прогибіція, яка показала їй, що законодавці не добре роблять, що мішаються до чисто моральних питань. Тепер вона дістає науку, що бук і палка й тяжка вязниця не є конче найкращим способом відстрашування людий від злочинів, бо кара може бути навіть така остра, що вона своєю остротою може викликати в суспільности не переконанне, що кара стрінула злочинця справедливо, але переконанне, що злочинець упав жертвою жорстокости, та що він заслугує собі не на кару, але на милосерде. Хто так пробує здержати „повінь злочинів", той подобає подекуди на того царя, що, розлючений на морську бурю за розбитте його кораблів, казав море вибити батогами.

ЧИ ЗРІЛІ ЛЮДЕ МОЖУТЬ ЩЕ ЧОГОСЬ НАВЧИТИСЯ?

I.

В усіх европейських державах щораз більше появляється творів присвячених освіті дорослих. Найріжнороднійщі шляхи, якими йде ця освіта і сама суха статистика є доказом, що освіта дорослих не тільки можлива, але й корисна та потрібна.

Насувається питання: чи можна хочаби в загальних рисах зясувати, чим ріжниться освіта дорослих від звичайної, шкільної освіти молоді і в чому її труднощі? Перш за все слід ствердити, що коли рівняти освіту молоді з освітою старших людей, то освіта старших має свої окремі труднощі, а одночасно своєрідні можливости.

Основним питанням, з якого треба почати, є таке: чи дорослих мущин і жінок можна взагалі ще виховувати? Досвід у тисячних прикладах відповідає, що здібність до розвитку осіб у зрілім віці є частіща та тривкіща, ніж люде загально думають. По мірі того як людина йде в життя і збагачує свій досвід практичним життям, а цей досвід кріпшає — здібности людини також зростають. Хоча доросла одиниця не дістає ніяких нових здібностей, крім тих, що мала, навіть тоді, після якогось часу, вона бачить перед собою нові шляхи розвитку, завдяки розумному й вмілому використуванню духових сил, які має в собі.

Коли глянемо в зад на свої шкільні літа, часто здається нам, що з них не лишилось нам нічого, крім мертвого матеріялу. Весь цей час, маємо враження, протратили ми тільки на накопичуванню „мертвих понять". Коли ми уважно розберемось у своїм життевім досвіді, тоді можемо запримітити, що здебільша це правда в відношенні до всього шкільного навчання з діточої доби, з виїмком тої його частини, яка має звязок з нашою діяльностю як дорослої особи. „Мертві поняття" воскресли до життя завдяки тому, що ввійшли в нові сполуки з нашим пізнішим досвідом. Для великої скількости споміж нас школа була для нас добою, в якій ми тільки збирали засоби для якихсь цілей — засоби, які не мали для нас запаху квітів, для цілей, які не мали смаку овочів. На те, щоби ці мертві форми оживити, треба було відчути звязок між засобами і цілями. А відчути цей звязок можна щойно тоді, коли маємо під собою ґрунт якогось досвіду зрілої людини.

З цього бачимо, як доба виховуючого навчання продовжується поза ту межу, коли формуємо молодь; правда, що згодом маємо вже до діла з иншим родом виховання та науки. Деякі студії попросту домагаються зрілости. Плято казав своїм ученикам, щоби такі студії починали щойно після життєвих досвідів. Коли остання війна скінчилась, багато жовнірів записувалось в університети; і хоча вони приходили в університет з великими дірами в освіті, загальна думка професорів є така, що вони приносили з собою досвід, який мав більшу вартість як ця бракуюча освіта. Саме ця недостача, яка, як дехто гадав, підгризе коріння освіті дорослих, показала своє нове обличча — відчинила двері на нові шляхи освіти.

А це доказує ще одного, а саме: хочаби діточа та молодеча шкільна освіта були не знати як совісними, глибокими та широкими, вони не заступають ніколи потреби окремої освіти для дорослих. Чим кращою школа, тим більше, переcвідченими виходитимуть з неї люде про необхідність свідомих нових студій над питаннями, які вони зможуть зрозуміти щойно після реальних досвідів свого життя серед праці.

II.

Пригадаймо собі другу трудність освіти для дорослих, а саме, що ніякий її успіх не є можливий, коли одиниця не має мінімальної основи загальної освіти.

Ясно, що коли школа погана або хтось не ходив до неї зовсім, тоді він утратив невідкличну нагоду придбати деякі прикмети або знання, яке можна придбати тільки в молодости (для деяких є таким нпр. наука чужих мов). Але крім цього необхідно ще мати деяке мінімум — так сказати — технічного знання, без якого ніякий дальший розвиток не є можливий.

Дехто розуміє це „мінімум" занадто вузько. Як підготовчий вступ до дальших студій мусимо вміти читати, щоби мати доступ до чужих думок і писати, щоби висловлювати власні думки. Одначе з цього не треба робити висновку, що людиною здібною до дальшого розвитку є виключно та, що має, так сказати, літературний хист або літературну освіту. Хто має деяке мінімум такого первісного знання, той має перед собою ріжні шляхи для майбутнього розвитку. Дорослий працьовник з освітою промисловою, хліборобською або адміністративною може дійти до загальної освіти при помочі студій посвоячених з його чисто технічним зацікавленням.

Основою всяких пожиточних студій є зацікавлення. Таке зацікавлення повинно поширюватись на щораз новіщі царини знання і ставати духовою потребою, щоби охопити як найбільшу скількість явищ життя. Один англійський письменник каже: „Культура є діяльностю думки, спромогою схоплювати красу та відчувати. Обривки відомостей не мають з нею нічого спільного. Чоловік, який знає тільки факти, є найбільше непожиточним сотворінням. Ми повинні дбати перш за все про виховування людей з культурою і одночасним знанням якоїсь спеціяльности. Спеціяльне знання дасть їм змогу найти ґрунт під ногами, а культура навчить їх глядіти на життя з глибшим світоглядом"*).

Тим самим, коли стверджуємо, що культура потрібує двох напрямків освіти і що ніодин з них, сам, не вистарчає, кажемо, що вони повинні бути в тісних, живих взаєминах між собою. Культурна людина — як уже хтось раз сказав — мусить знати не тільки найкращі чужі думки списані в книжках і сказані, але також мусить вміти поширити своє зацікавлення до того, що найкраще щож-на зробити.

З цього можемо сказати коротко таке: коли доросла особа починає займатись спеціяльними студіями, вона рідко починає їх від самих первісних основ, які видаються льоґічно найпростійшими. Вона шукає передовсім відповіди на питання, які виринають перед нею у контакті з новими відомостями і її новим заняттям. Ці питання само собою мусять довести її до основ, до фундаментів знання; одначе не треба уявляти собі, що знання і його розвиток нагадують будівлю, з її фундаментами і верхом. Фундаменти є конче потрібні, одначе вони більше подобають на коріння живого дерева, як на фундаменти дому. Вони виростають по мірі того, як те, що є на верху, домагається їх зміцнення, розгалуження.

(Конець буде).

*) Whitehead, A. N.: The Organisation of Thought, ст. 3. p. 1917.

НІМЕЦЬКА ПОБІДА НА ШЛЕСЬКУ.

Вибори до громадських рад на Горішнім Шлеську принесли зовсім несподівану побіду Німцям. По пяти літах польського панування на Шлеську Німці одержали при виборах на 20% голосів більше, ніж при плебісциті тому 5 літ.

Коли зважити, що за той час багато Німців виїхало з Польщі в Німеччину, що тисячі польських урядників, робітників і т. д. спроваджено на територію Шлеська, що, врешті, вибори переводила славна польська адміністрація, то пораження Поляків є просто страшне. І тому не диво, що всі польські ґазети плачуть з болю і шукають виновників... в адміністрації, та лають воєводу, що він допустив до такого скандального висліду.

Та факт остане фактом. Німці побідили, здобувши в містах коло 60 проц., а в селах коло 50 проц. всіх голосів. Очевидно, що цю побіду — і цього боятьcя Поляки, Німці використають на міжнародній арені. Будуть доказувати, що Шлеськ у більшости німецький та що плебісцит переведено неправильно. На тій підставі Німці будуть домагатися прилучення Шлеська до Німеччини, бо дістали вони в руки великий і сильний атут.

Польські ґазети пишуть, що багато Поляків голосувало на Німців. Це незвичайно цікаве явище. Значить, Польща за пять літ не тільки не потрапила зеднати собі Німців, але ще відштовхнула від польської державної ідеї таки самих Поляків. Як смішно на цьому тлі виглядають всякі „марженя" Прушинських, Ґрабських і їм подібних про спольщення західних німецьких і східних українських і білоруських земель...

Тільки одна замітка: Німці тому побідили, що йшли одним фронтом, всі спільно. Це наука і для нас.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1927 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що вже вислано канлендарі на адресу пп. секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 14. грудня:
Від. 86 (2 пак.), 90 (2 пак.), 99, 104, 111, 112, 115, 125, 134, 154, 166, 169, 172, 180, 184, 186, 188, 189, 190, 202, 205, 212, 226, 260, 297, 314.

Вислано експресом 14. грудня:
Від. 139 (2 пак.), 179 (2 пак.), 301.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію „Свободи".

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(54)

— Щож ти хотів сказати йому? — спитав цар, дивлючись дальше недовірчиво на Михеїча: — чому за станичників хований?

— Побоювався, батюшка государю, Іване Василевичу; опричників твоїх побоювався! Сеж, як сам здоров знаєш, се, государю, все такий народ...

І Михеїч закусив язик.

— Який народ? — спитав Іван, стараючись надати обличю свому ласкавий вираз: — говори, старий, відважно, який народ мої опричники?

Михеїч подивився на царя і успокоївся.

— Та такого ми перед литовським походом з роду не бачили, батюшка! — промовив він спішно, осмілений ласкавим виразом царського лиця, — шануючи їх, ненадійний народ, біс би їх побрав!

Цар уважно поглянув на Михеїча, що слуга такий же отвертий як і пан його.

— Ну, чого ти на него очи витріщив? — сказала мамка.— Зїсти його хочеш, чи що? Хибаж він не правду говорить? Хиба бачили перше в Московщині кромішників?

Михеїч, найшовши собі підмогу, зрадувався.

— Так, бабусю, так! — сказав він. — Від них то все лихо й пішло у нас! Вони то й боярина обмовили! Не вір їм, государю, не вір їм! Песі у них морди на збруї, песе й гавканне на язиці! Пан мій вірно служив тобі, а то Вяземський з Хомяком наговорили на него. Ось і бабуся правду сказала, що таких сироїдів і не видано в Московщині.

І, оглядаючись на окружаючих його опричників, Михеїч присунувсь як найблизше до Серебряного. — Хоть ви знать і вовки, а тепер не зїсте!

Коли цар вийшов на рундук, він уже рішився простити розбійників. Йому хотілось потримати їх якийсь час в непевности. Уваги мамки прийшлися не в пору і мало що не роздразнили були Івана, але, на щасте, на него найшла ласкава хвиля і замісць того, щоби вгніватися, він задумав посміятися над Онуфрівною і ослабити її значінне у двораків, а разом з тим і зажартувати над стремінним Серебряного.

— То тобі не люба опричнина? — спитав він Михеїча, ніби добродушно.

— Та кому-ж вона люба, батюшка-государю! Відколи вернулися ми з Литви, стало всяке лихо сипатись через неї на мого боярина! Колиб не було сих, Боже прости, живодерів, то мій пан по давному був би в чести у твоєї царської милости.

І Михеїч знов боязливо поглянув на царевих прибічників, та зараз же подумав собі: „Ех, біс би їх побрав! Вже погублю свою голову, а очищу перед царем пана мойого!"

— Добрий у тебе стремінний! — сказав цар Серебряному. — Коби то й мої слуги так до мене були прихильні! А давно він у тебе?

— Та я, батюшка, Іване Василевичу, — підхопив Михеїч, зовсім осмілений царською похвалою, — я князеви з маленької дитини служу. І батькови його покійному служив я, і батько мій дідови його служив, і діти мої, колиб були в мене, його би дітям служили!

— А хиба нема в тебе дітей, дідуню? — спитав Іван ще ласкавійше.

— Були два сини, батюшка, та обох Господь покликав до себе. Оба на твоїм государськім ділі під Полоцком полягли, коли ми з Микитою Романовичем та з князем Проньським Полоцк обороняли. Старшому синови, Василеви, вражий Лях, надлетівши, шаблею голову роэтяв, а меньшому, Степанови, з пищали груди прострілили, крізь самий наплечник, крихітку висше лівої цицьки.

І Михеїч пальцем показав на груди своїй місце, де Степана вцілила куля.

— Он як! — промовив Іван похитуючи головою і немов дуже жалуючи синів Михеїча. — Ну, щож діяти, дідуню, тамтих Бог покликав, других будеш мати!

— Та відкиж мені мати їх, батюшка? Господиня моя померла, а з рукава бачу нових дітей не витрясти!

— Щож, — сказав цар, немов бажаючи потішити старого, — ще, дасть Бог, другу господиню найдеш!

Михеїчеви дуже подобалось говорити з царем.

— Та сего квіту як макового цвіту, — відповів він, усміхаючись, — тільки не тягне мене до бабства, батюшка-государю, та вже й старіюся, де мені таким ділом займатися!

— Баба бабі не рівня! — завважав Іван, і вхопивши Онуфрівну за юпку: — Ось тобі господиня! — сказав він і висунув мамку вперед. — Возьми її, дідуню, жий з нею в любві та в згоді, та діти кохай.

Опричники, зрозумівши царський жарт, голосно захохотали, а Михеїч, здивований, поглянув на царя, чи не сміється він, але на лици Івана не було усміху.

Тусклі мамчині очи спалахнули.

— Безветиднику якийсь! — закричала вона на Івана: — безбожнику! Я тобі дам глумитись надо мною! Безвстиднику якийсь, тьфу! Єретику безсовісний!

Стара застукала костуром до рундука, і губи її ще сердитійше зажували, а ніс посинів.

— Не встидайся, бабусю, — сказав цар, — я тобі доброго мужа сватаю; він буде тебе любити, дарувати, ума-розуму навчати! А весілле ми таки сегодня по вечірні відограємо! Ну, яка твоя господиня, дідуню?

— Змилосердися, батюшка-государю, — промовив Михеїч, зовсім переляканий.

— Щож? Хибаж вона тобі не по серцю?

— Та який чорт по серцю, батюшка! — простогнав Михеїч, відступаючися в зад.

— Стерпиться-злюбиться! — сказав Іван: — а я дам їй добре віно!

Михеїч переляканий подививсь на Онуфрівну, котру цар все ще тримав за юпку.

— Батюшка, Іване Василевичу! — скрикнув він нараз, падаючи на коліна; — вели мене стратити, тільки не вели такого сорому на себе приймати! Радше на ковбицю пійду, ніж оженюся з її милостею, біс би її побрав!

Іван Василевич трохи помовчав і якраз голосно розхохотався.

— Ну, — сказав він, пускаючи в кінци Онуфрівну, котра скоро відійшла, лаючись і відпльовуючись, — баба з воза, кобилі лекше! Я хотів вашого щастя, а силоміць вас вінчати не буду! Служи по давному бояринови твойому, старий, а ти, Микито, ходи сюда! Дарую тобі і другу провину твою. А сих голопятників в опричнину не впишу: мої молодці ще готові образитись. Нехай ідуть до Жиздри в сторожевий полк. Коли вони ласі на Татар, то буде їм там досить. Тиж, — додав він вельми ласкавим голосом, без примішки своєї звичайної насмішливости і поклавши руку на плече Серебряного, — ти оставайсь у мене. Я помирю тебе з опричниною. Коли пізнаєш нас близше, перестанеш чудакувати. Гарна річ бити Татар, але мої вороги не одні Татаре; є й гірші від них. Отсих то навчися гризти зубами і мітлою вимітати!

І цар потріпав Серебряного по плечи!

— Микито, — додав він щиро, і все ще тримаючи руку на плечи князя, — у тебе серце правдиве, язик твій не знає лукавства; таких то слуг мені й треба. Впишися в опричнину; я дам тобі місце, що займав Вяземський. Тобі я вірю, ти мене не продаш.

Всі опричники зависно поглянули на Серебряного; вони вже бачили в нім нове, сходяче світло, і ті, що стояли по-дальше від Івана, вже стали шептати до себе і показувати своє невдоволенне, що цар, не звертаючи уваги на їх заслуги, кладе над ними опального зайду, стовпового боярина, старинного княжеського роду.

Але серце Серебряного стиснулося від слів Іванових.

— Государю, — сказав він, перемігши себе, — дякую тобі за твою ласку; але позволь уже радше й мені до сторожевого полку пристати. Тут мені робити нічого, я до слобідських звичаїв не привик, а там я буду служити твоїй милости, доки сил стане.

— От як! — сказав Іван і зняв руку з плеча Серебряного, — се значить, що ми невгодні його княжеській милости! З злодіями мабуть оставатись чеснійше, ніж бути моїм оружничим! Ну, щож — продовжав він насмішливо, — я нікому з приятельством не набиваюсь і нікого силоміць не тримаю. Привикли разом, то й служіть разом! Щаслива дорога, розбишацький воєводо!

І поглянувши згірдно на Серебряного, цар обернувся до него плечима і пішов до двірця.

XXXVII.

Виїзд із Слободи.

Годунов просив Серебряного остатися в його домі до походу. Сим разом просьба його була зроблена щиро, бо Борис, слідячий за кождим словом і кождим рухом царя, прийшов до того переконання, що бурі більше не буде, і що Іван вдоволиться самою лиш холодностю до Микити Романовича.

Сповняючи обіцянку, дану Максимови, Серебряний прямо з царського двірця удався до матери свого названого брата і віддав їй хрест Максимів. Малюти не було дома. Стара вже знала о смерти сина, і приймила Серебряного як рідного; але, коли, сповнивши своє порученне, прощався з нею, вона не посміла його затримувати, боючись повороту мужа, і лишень відвела князя до рундука з благословенствами.

Вечером, коли Годунов лишив Серебряного в спочивальни і вийшов пожелавши йому спокійного сну, Михеїч дав повну волю своїй радости.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З НАГОДИ ЗБЛИЖАЮЧОГОСЯ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО КОНҐРЕСУ.

Як український робітник і католик, я складаю привіт тим борцям, котрі починають то святе діло за правду й віру, за весь український народ.

Желаю вам, борці, як найлучшого успіху. Нехай вам Бог дасть сили й витревалости.

Нехай на тому Конґресі не буде Рутенців і Візантійців, а най будуть самі шире й немасковані Українці, які всі справи будуть розглядати зі становища добра нашої української еміґрації і цілого українського народа!

Нехай той Конґрес буде наповнений такими Українцями-делеґатами, що люблять свою церкву й віру та цілу, соборну Україну!

Нехай той Конґрес буде замкнений для всіх зрадників, для фарисеїв, для Юдів. Най натомість той Конґрес запише золотими буквами символ віри у власні сили Соборної України!

Нехай той Конґрес буде замкнений для сварні й непорозумінь. Нехай він викорінює рутенщину та поведе наші церковні громади, громадян і священиків, на службу одному й всему українському народови.

Тепер бажаю Конґресови, щоби кожда громада зрозуміла свій український обовязок і вислала делеґатів на той так давно вижиданий Конґрес. Своєю лучною акцією покажім, що не зрікаємося ніяких своїх прав, але будемо боротися за правду й справедливість проти всякого, хто нам її схоче ламати.

Борімся. Боротьбою навіть ворога заставляється шанувати наші права.

Н. Шандровський,
Кортіс Бей, Мд.

ЦЕРКОВНИЙ КОНҐРЕС ВАЖНИЙ З НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНОВИЩА.

Українська католицька парохія Св. Івана Хрестителя на Корт Стріт у Нюарку, Ню Джерзі, відбула дня 12. грудня сього року надзвичайні збори та взяла на них під увагу справу участи в конґресі української католицької церкви, який скликано на 29. грудня до Филаделфії. Збори розглянули справу всесторонно та постановили взяти участь у сім конґресі. Збори зараз вибрали двох делеґатів на сей зїзд, якими стали гр. Іван Лисак і К. Галушка.

Ми не подавалиби сього факту до публичного відома сею дорогою, якби ми були переконані, що се чисто церковна справа. Робимо однак се тому, бо якраз ми переконані, що на українськім церковнім конґресі в Филаделфії буде рішатися не лишень важна справа церковна, але й важна й пекуча справа національна. Як наша церква має називатися, які мають бути її епископи, яке виховання мають дістати її священики, — се все є справи, дуже важні для цілого українського народа.

З тої причини ми в імени добра українського народа рішилися взяти участь у сім конґресі та закликати другі парохії не занедбати сеї важної справи.

Олекса Витязь,
секретар парохіяльного уряду.

РОБІМ ДІЛОМ ДЛЯ ДОБРА СИРІТ.

Не один з нас і до нині думає, що буде зі сирітськими 23 тисячами долярів, які колишня Українська Рада зібрала на „Український День", а котрі вона передала відтак Українському Комітетови. Розпоряджаючися по своїй волі сими народними грішми, Народний Комітет купив дім у Ню Йорку. Комітет відтак то розвязувався, то на ново ніби воскресав, то знова розвязувався, а дім, ним закуплений за сирітські гроші, ще й нині находиться в руках трох людий без ніякої просто горожанської контролі, а сироти в старім краю далі вижидають якоїсь допомоги для себе, а жертводавці по всій Америці, що сі гроші складали, ще далі безуспішно добиваються від зарядців дому, аби вислали людські жертви на призначені цілі.

Неодному з нас добре пригадується та кампанія, яку розвів був свого часу головний адміністратор дому Народного Комітету, о. Володимир Лотович, коли Український Конгрес у Филаделфії зажадав віддання сього дому для ліквідації в руки Обеднання. Як то він боронився руками й ногами проти сього віддання. Як то він величав заряд дому за висланне до краю 500 долярів, і як він на сій підставі обіцював і заручував, що заряд вишле на другий рік не 500, але 800, а відтак може й тисячу, або й більше.

Хто з нас не знає тої підпольної роботи проти Обеднання, яку роблено в Ню Йорку зі сторони тих, які хотіли, аби дім на далі лишився в руках приватних посідачів без громадської контролі? На що ся аґітація ішла, як не на те, щоби завалити Обеднанне, аби не було кому домагатися від заряду віддати сирітські гроші на сироти?

Наслідком сеї „роботи" українські жертволюбиві люди, які складали гроші на „Український День" ще далі ждуть, аби гроші пішли до краю. Сироти з краю далі руки протягають до Америки, а неодна сирота, не діждавшися помочи, так певно й померла. А заряд в Америці далі заряджує, о. Лотович далі веде аґітацію проти Обеднання, а п. Добрянський, другий адміністратор, далі мешкає собі спокійно в сирітськім домі.

Як довго буде сей стан тревати? Так довго, поки ми, що складали жертви на українські воєнні сироти, не перестанемо вже раз говорити й говорити; а раз возьмемося до праці й покажемо зарядови дому, що ми від нього не відступимо, поки гроші, зібрані для сиріт, не підуть на поміч сиріт, де вони вже давно мали бути.

Т. Хлистун, Ню Йорк.

З українського життя в Америці.

МЕКИЗПОРТ, ПА.

Два великі свята.

День 14-го листопада остане довго в памяти української громади в Мекизпорт. В тім дни всі місцеві товариства, братства й сестрицтва в злуці з Бояном зійшлися до української греко-католицької церкви, щоби звеличати день Першого Листопада і віддати низький поклін українським героям, котрі віддали своє життя за волю України.

На середині церкви уставлено могилу, а коло стрілецької могили станули всі урядники місцевих товариств зі своїми прапорами. Панахиду над могилою відправив о. Теодорович, який вигосив зворушаючу промову та завізвав всіх присутних зложити добровільні датки на тих українських героїв, котрі в обороні України стратили свої руки, ноги, очи, і т. и.

Вечером відбувся концерт в память десятьлітної річниці смерти нашого національного ґенія Івана Франка.

Програма концерту була богата. Вступне слово вигололосив о. парох. По слові відограла на пяні Стар Спенґлед Бенер п. Ольга Теодорович. По відіграню виступило товариство Боян в силі понад 40 осіб під управою дякоучителя Івана Шведа і відспівало: Боже великий, Гей ти тату тату наш, На вулици дудка грає, Славна Могила, Працюйте Родимці.

В другій частині концерту виступив молодий правник п. Володимир Сова та розказав про Івана Франка в англійській мові, за що дістав богато оплесків. По його промові виступив скрипачок Т. Теодорович та відограв кілька пісень дуже добре. По тім виступили діти з деклямаціями: Ольга Хомош, Марія Яслик, Анна Дмитрищак. Всі три говорили сміло, але мушу признати, що найбільше з чуттєм віддала А. Дмитрищак, бо публика била браво так дуже, що згадана змушена була аж чотири рази деклямувати.

По деклямаціях виступила шкільна дітвора з тими піснями: Вже більше літ двісті, Крилець, Взявби я бандуру, Соколи, Ура у бій, котрі відспівали дуже добре. При кінци другої части виступив хор в супроводі пяна. Відспівано: Далека Ти а близька нам.

В третій части виступив як бесідник п. Роман Пристай та росказав цілу українську боротьбу від найдавнійших часів аж по нинішний час. Хто слухав уважно, той міг богато скористати з його промови, за яку публика нагородила його оплесками. По бесіднику виступила п. М. Бойко, котра відспівала „Глибоким сном" в супроводі пяна, так, що й ліпше не може бути. Голос сильний, вироблений, аж шкода такого голосу марнувати. Співав ще хор: Ой зійшла зоря (думка) А. Кошиця; Їхав козак за Дунай, Постій козаче, (зі сольом), Їхав козак, свиснув, крикнув, Ой, лопнув обруч, Козаченьку, куди йдеш, А. Кошиця; а на кінци: Ще не вмерла Україна.

Священик подякував всім гостям, що так численно зібралися. Всі пісні публика нагороджувала оплесками без кінця. Належиться щира подяка тов. Боян і його учителеви за таке гарне виконанне. Грошева збірка, яку зібрано на панахиді і на концерті знаходивься в руках Народного Комітету, котрий вишле її до краю через Обеднанне.

Та на тім ще не скінчилося. Люди, захоплені так гарним концертом, зажадали його повторення на плейзі.

Дня 28. листопада с. р. в Глеспорт, Па., відбулося представленне дітвори шкільної „Діточа присяга", яке відограно вирцево. Честь Вам, діточки, що так гарно себе ведете. І честь Вашим родичам, що дбають про Вас і плекають свою найдорозшу українську мову та українську пісню. По представленню і діточих співах виступив хор з тою самою програмою, що була в Мекизпорт. Людей було богато. Були Українці, Англійці, Словаки, Румуни, а братів наших Угрорусинів було найбільше. Мило й мені було слухати щебету українських дітий, як і співу хору.

Дійсна подяка належиться товариству Боян за так великий труд, а рівнож подякувати треба пянистці панні О. Теодорович і їх учителеви.

Громадянин Свистун.

ҐЛЕСТОНБЕРІ, КОНН.

Листопадовий обхід.

Дня 25. листопада на „Тенксґивинг Дей", заходом Братства св. Івана Хрестителя, відділу 138 У. Н. Союза в Ґлестонбері, відправив в місцевій українській церкві о. М. Кузів панахиду за поляглих на полю бою з ворогом українських героїв, котрі своє життє віддали, хотячи здобути волю для свого поневоленого українського народу та збудувати всім нам улюблену Неньку-Україну.

Підчас панахиди зібрано жертву в сумі $7.37, котру то вислано до Обеднання, призначивши її на допомогу для українських інвалідів у старому краю.

Семен Кунікевич.

ҐОЛФ.

(За Вол. Іліном, переклав з російського Шпачок).

— Я вам скажу, приятелю Микито, що тільки в Америці може бути таке безголовє, щоб через штани зупинитись у суді, та платити кару, щей ганьби набратися. У Московщині такої погані не бувало! Ось так говорив богатий купець Петро, глубоко зітхнув, витер хусткою лисину і ще додав:

— Через штани, через штани, по їхньому „пенсі" тяжко я в Америці потерпів!

— Не розумію я нічогісенько, Петре, що ти отце плетеш. Якби то через штани міг чоловік потерпіти? Плетеш ти, небоже, мотуз з ячмінної полови!..

— Плету не плету, Микито — ось ти вислухай, а потім сам осуди.

— Було це на мої іменини, 29. червня, по церковній рахубі на св. Петра і Павла. Ну, такий дененько, требаж свого патрона якось відріжнити від звичайних днів. Стара, знаєш, загнула таких перогів як колеса, щось пять, з капустою і яйцями, то з грибами і рижом, то знов з мясом і приправами, а два солодких з вишнями та з яблоками. Всього було доволі і „мокренької"! також ласка Божа.

Вистояв я молебень до св. Апостолів у церкві, приходжу до дому, а стара суляє мені подарок:

— Ти, каже стара, босомордий, то я тобі на презент даю золоту американську „жилетку".

— Що тобі перемакітрилося у голові? — кажу я — вартови хиба дай таке. Мені і в чорній „жилетці" до лиця, та хіба ніхто при здоровім розумі і при добрій памяти у золоту „жилетку" не одягається...

— Та в Америці так бритву зовуть, ти тісполобе — офуркнулась моя стара — чого сіпаєшся, таж бритвою будеш морду шкробати.

— Бачу я, що вихопивсь не туди, подякував старій, але й кажу до неї, що мені бритви від нині не треба, бо я собі постановив для неї від нинішнього дня запустити бороду.

— Як стара почула, то видно так її по серденьку поскоботало, що аж півтора сльози вронила.

А я нічого. Поцілував стару, спімнули колишнє... Гарно!... На обід зійшлось народу видимо-невидимо, бо знаєш, що у мене всякому двері отворені. Прийшов цей, онтой, ще який, дехто з духовних і один ще шкільний товариш Олекса, по американськи Елик, що то недавно до Америки приїхав і до мене, не забувши, коли у мене іменини, навідався.

— Випили ми як Бог приказав, закусили, скільки сили стало, а як перейшло до склянного заняття, так Елик і говорить мені;

— Ти, Петре, купець першої ґільди, а чоловяга ти визначний. Тепер, так сказати, ти не жиєш. Товарів добрих дістати годі, торговля кругом під псом. Знакомих та лучших приятелів вистрілялп, вивішали, та по тюрмах вигноїли так, що ти тепер, Петре, круглий сирота... А жити хочеться! А щоб жити правдивим життям, треба це житття знати, та добре приглянутися, як другі живють. У тебе старі грошенята цвитуть, тобі поглянутиб на життя в Америці та бодай трохи замериканізуватися!

Поїхати, подивитися та научитися що, як куди та по якому. — Тай так, знаєш, курячий син солодко і жалісно наговорив, що я хоть всього на всього двайцять шесту чарочку вихилив, а вже за душеньку стиснули і сльози почув на верха.

— Добре, кажу я, поїдем, а ти, старий друже, підготовляй мене, учи, щоб хоть дещо знав я по їхньому.

Гостеньки вже розійшлись, бо розвиднялось.

— Знаєш що, Петре, говорить Елик, — повезу я тебе у таке місце, де Американці ґолфа грають. О, яка чудна гра — побачиш!

— Поїдем! Попробую американізуватися!

Попробувати не зашкодить. Ґолф, хай буде ґолф! Чорт його знає, що воно таке, але як побачу, то певно зрозумію, а може і заграю.

І ми поїхали.

В Америці вибираємось на той ґолф з Еликом, а він каже: — Штани, цебто „пенсі", треба вбрати короткі по коліна, бо так усі вбирають, мущини і жінки.

— Та ви, кажу я, робіть з себе чудаків і вбирайте такі чудацькі штани, а мене від цього звільніть, бо хто таке видав, щоб поважна людина у куцих штанах ходила. Рішучо я відмовився. Він таки перебрався, мені постарався пляшину якогосьсе-то джінджеромушшайну і ми подались до Ван-Кортленд-Парк. Я придбав доволі закуски. Гарно! Приїзджаєм...

Погаркотів він з якими то знакомими по американськи, підводить їх до мене, щось шепоче, а я ані словечка не розумію. Чую тільки, що щось за овочі балакають.

Ґрейп мен — говорить Елик і на мене показує. Американці показали мішані зуби жовті і білі, будьто поклонились, а я до них поклонився. Вони перебирали у торбах якісь кривулї та якби на перекір культурі Европи брали до рук за тонший кінець, а я підійшов до Елика і питаю;

— Та ти, лобуре, чому мене представляєш Американцям „Ґрейп-фрутом?"

Та не ґрейп, Петре, а ґрейт! Значить великий, визначний!

— Ти Петрику — продовжає Елик — грати не будеш, бо і не вбраний як треба і гри не знаєш, то-ж приглядайся, а як тобі наскучиться, перейдися по парку, розглянься, можеш собі на траві сидіти, а як за хочеш, то й полежати. Я опісля відшукаю тебе!...

— Добре!... Постояв я, подивився на той ґолф, а нічого не розуміючи, пішов по парку.

Ходив я довго, розглядався, попав на доріжку, що вела до густіщих корчів тай поманджав туди. Сів я, спімнув свою Москву, ликнув пару раз цього якогось „джінджеру", такий якийсь жаль стиснув за серце; мало не заплакав. Ще посидів, заткав „джінджер" закускою, щоб часом не утік, встав і пішов дальше.

Йду і думаю, що приляжу десь під корчиком, аж глипнув, а мій Елик лежить. Пізнав я його по цих куцих штанцях з ґраткованої сивої матерії, бо пику накрив ґазетою...

Кликнув я: Елик! Елик! Не відзивався, певно заснув. Приляг я собі біля нього, щей руку на його груди поклав, тай придивлюсь на ці його куці штанці і думаю, як не стидно поважним людям так по дурному вбиратися. Так я і заснув.

— Чи мені дещо снилося — не памятаю.

Пробудився від крику. Сів, протираючи очі, за Еликом оглядаюся, а якийсь джентельмен закочує рукави і видно, що хоче стусонувати мене у пику, а я стою і зовсім не знаю, о що розходиться...

— Ай, ай рошен... бізнесмен... Гав ду, ду, ду! — вилепетів стільки, скільки мене Елик підовчив.

Вже зібралась громадка, лепечуть чорт зна що, показують то на мене, то на якусь даму, що у таких самих ґраткованих куцих штанятх і то до цяпочки таких саміських як у Елика і зростом стілька як Елик, тільки що пика була накрита ґазетою. Я був певний, що це Елик, а під ґазету не заглядав, бо не хотів приятеля розбудити. І вийшла халепа.

Збираю до громади усі мої знання англійської мови і знов покірно кажу:

— Икс Юз!! Мі стейк, мі-містейк!

Та куди там! Прикликали поліцмена, а цей без церемонії положив медвежу лабу на моє рамя і „коман джан"...

Вся ґурма за нами! По дорозі бистро громада зростала і так прийшли до суду.

Найшли скоро жидка переговорщика. Стид, ганьба! Хтось сповістив до готелю моїй старій і вона до суду примänджала, ревіла мов корова, до чуприни, якої й так не багацько — добиралась, розводу стала допоминатись...

Я в суді пояснюю на розум, що я, бажаючи американізуватися, цього сюди приїхав і цього у парк пішов.

Швар'ґають усі кругом, а жидок сповіщає мені по нашому, що суддя, каже, будьто я не з цього кінця почав американізацію, що з чужою жінкою нечесть заводжу по корчах.

Я клянусь, присягаю як перед істинним Богом, що нічого подібного і на думці не мав, тай що мій вік вже не до цього. Мені ось вже на лоно Авраамове вибиратись, а не до чужих жінок. Містейк і більш нічого! Штанці обдурили... Суддя якось змилосердився, що це „перший раз" та велів 50 долярів кари заплатити.

Заплатив! І за що! За куці штанці ґратковані, будь вони тричі прокляті і цей з ними, який їх для Американців видумав...

У нас чи в дома, чи на вулиці, чи в корчах, здалека розріжниш мущину й женщину, а в Америці, як ще не довиджуєш, то хоть бери та людей питайся, котре хлоп, а котре баба.

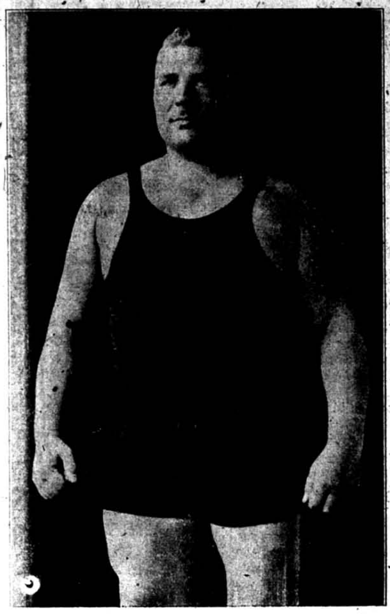
А стара моя? Ой, дала школу, дала!!! Господи, змилуйся!

— Знаю я, каже, твої „мистейки!" — З кухарочкою Явдонею також був „мистейк", хоть вона в американських „пенсах" не ходила! А своячка Артамонича? А сестріниця отця диякона? Знаю я тебе, магометане! Ідоле, будо, крокодилю жовтий!... Попамятаєш ти мене!

Так, брате Микито, як приїхали назад до Москви, то три дні в дома не харчувався. Не дала, аспіда!

Раз би американізуватись, та ніяк не годен. Прийдеться Москалем вмерти.

Тепер по Америці дуже богато читаючи лекцій про Росію. Бажав би і я хоть одну лекцію там відчитати, але якби так свій замір сказав старій, то почувби таку „лекцію", яка певно ніде ще не була проголошена...

В Українськім Робітничім Домі (Manhattan Lyceum) 66-68 East 4th St., New York, N. — В концертовій програмі беруть участь: 1. Відомі оперові співаки і співачки. 2. Професор Петроградської Консерваторії, скрипак В. Графман. 3. Прімадонна Московської Опери, Ніна Гусева, драм. сопран, і інші. — 11. Виступ короля заліза А. Гаркавенка. Нагорода в $1,000 буде видана тому, хто зможе виконати такі точки в вправах з залізом, які покаже А. Гаркавенко: 1. З грубого заліза Гаркавенко буде робити бранзолета. 2. З грубого заліза своїми зубами Гаркавенко буде робити перстені. 3. 20 осіб на животі Гаркавенка зроблять з заліза пояс Сампсона. 4. На грудях Гаркавенка будуть розбивати великий камень, вагою 400 ф. 5. 24 особи не зможуть розтягнути руки Гаркавенка. 6. На грудях Гаркавенка буде поставлено піяно і піністка буде приграватн до концерту. 7. На голові Гаркавенка 16 осіб будуть гнути грубе залізо. 8. Найбільша сензація в світі! Гаркавенко підніме на однім рамени 40 осіб і в той самий час буде гнути будівниче залізо, грубе 6 цалів і 35 стіп довге. 9. Гаркавенко покаже способи вправ, яких він уживає перед боротьбою. Це цінна лекція для кождого чоловіка. 10. Гаркавенко покаже способи, які поможуть схуднути грубим особам (самітним і жонатим). Богато сміху. 11. Французька боротьба. Гаркавенко покаже чудовий прийом вітрака, яким він кладе своїх противників на лопатки. — Не забувайте про цей концерт в неділю, 19-го грудня. — Початок о годині 2-ій пополудни.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВІЛІНҐ, В. ВА. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 212, повідомляє своїх членкинь, що річний мітінґ відбудеться дня 19. грудня, точно о годині 4-ій попол., в гали парохіяльній на 42 Jacob St. На мітінґу буде вибір урядників на 1927 рік і другі важні справи до полагодження, як вирівнанне залеглих вкладок і справа Сиротинця. Неявившася членкиня заплатить кару після ухвали. За уряд: — К. Бліщ, предс., М. Вітенько, кас., А. Шелева, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, точно о годині 1-ій пополудни в гали церковній при Clippert Ave. Тому, що є дуже богато справ, що мали бути вирішені в тім році, а задля браку присутности членів зістали відложені аж до річного мітінґу, обовязком кождого члена бути хоч раз в році на мітінґу. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Уряд дасть справозданнє з цілого року. По вичерпанню нарад відбудесь вибір нового уряду на рік 1927. — Г. Ясінський, предс.; В. Бартош, секр.

ІСТ ГЕММОНД, ІНД. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 107, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, о год. 2-ій пополудни в Brooks House, 529 Morton Ave. Обовязком є кождого члена прийти на сей річний мітінґ. Буде вибір урядників на рік 1927, справозданнє і дискусія. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Йосиф Мудрий, предс.; Іван Матейчек, секр.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Тов. Т. Шевченка, від. 111, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться 19. грудня, о 2-ій год. пополудни під ч. 418 Williamson Ave. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої залеглости. Хто ще не дав жертви на Сиротинець, нехай принесе, бо ми відомлемо гроші до головної каси. — Осип Косан, секр.; Николай Віщун, предс.; Яків Павчак, кас.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, дня 18. грудня, о годині 7.30 вечером, в Укр. Гор. Клюбі, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів прибути в означенім часі, бо буде читаний товариський статут і контроля буде здавати звіт. Буде вибір урядників на рік 1927. Неприсутні члени будуть підлягати карі після ухвали. — Р. Рубльовський, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пресв. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, о год. 6.30 вечером в гали парохіяльній. Обовязком є кождого члена явитись на мітінґ. Буде вибір уряду на 1927 рік. Члени довгуючі мають вирівнати свої належитости, інакше будуть суспендовані.—Павло Патронів, предс.; Ігнатій Олексин, секр.

СІМПСОН, ПА. Бр. св. Василия, від. 43, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 19. грудня, о годині 2-ій пополудни, на гали Дмитра Єдинака. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ. Ті, котрі були суспендовані минувшого місяця, коли не вирівнають свого довгу, будуть виключені. Будемо принимати нових членів без вступного. Буде вибір уряду на 1927 рік. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Василь Лагода, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 189, повідомляє своїх членкинь місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться дня 19-го грудня, о год. 2-ій пополудни, в домі секретарки. Проситься, щоб кожда членкиня явилась на сей мітінґ, бо є важні справи. Буде вибір нового уряду на рік 1927. Довгуючі членкині мають вирівнати свій довг. Проситься, щоби кожда членкиня зложила свою жертву на Сиротинець У. Н. С. Будемо принимати нових членкинь без вступного. Неявившася членкиня заплатить 1 дол. кари, а урядничка 2 дол. — Марія Ковбан, предс.; Параска Лінь, кас.; Калина Грабарович, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 19. грудня, точно о год. 7-ій вечер, в Теодора Семка, 323 — 2-га ул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ. Будесь вибирати уряд на рік 1927 і другі важні справи. Кождий член має вирівнати свої залеглости і принести 30 ц. за календар, котрий отримає на мітінґу. Член, котрий не буде працювати іне прийде на мітінґ, заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — М. Ленінський, предс.; Никола Мабун, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 63, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 19. грудня, о годині 1.30 пополудни в Січовій Гали. Обовязком кождого члена явитися. — Ник. Теплий, предс.; Іван Завертайлюк, кас.; Волод. Шостачко, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 19. грудня в гали церковній, о год. 3-ій пополудни. Позаяк є богато справ до полагодження взиваєсь всіх членів прибути на час. Контрольна комісія здасть справозданнє відтак будеться вибирати уряд на 1927 рік. Кождий член має вирівнати свої вкладки. На мітінґу роздасться календарі У. Н. С. Проситься тих членів, що ще не дали жертви на Сиротинець, щоби зложили їх на сім мітінґу. Будемо принимати нових членів без вступного. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Винник, предс.; Мих. Михайлечко, кас.; Іван Чепа, секретар.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 110, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, в 2-ій годині пополудни, в гали Томи Русецкого. Обовязком кождого члена є явитися на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданнє за цілий рік і вибір уряду на 1927 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Кождий член має принести 30 ц. за календар У. Н. С. Проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоби зложили на сім мітінґу. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Іван Завальницький, предс.; Олекса Кричковський, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Отсим повідомляється всіх членів Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 61, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, в домі Теодора Королевята, о годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих явитися на сей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Буде звіт з цілого року і вибір уряду на 1927 рік. Проситься всіх членів вирівнати свій довг за 1926 рік. Неявившийся член підлягає карі, яка буде ухвалена на мітінґу. — Секретар.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться дня 19-го грудня, о год. 1-ій пополудни. Всі члени повинні явитися на означений час і вирівнати свої залеглости, бо в в противнім разі наразяться на суспендованнє. Присутність кождого члена конечна, щоби знав, які ухвали западуть на річних зборах. Члени, які не прибувають на збори що місяця, не є членами діяльними. Тут повинен кождий член дбати не тільки про себе самого, але і про розвій товариства. Неявившийся член на річних зборах заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Микола Підгайний, секр.

ВІЛКС БЕРЕ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, 635 N. River St. Буде справозданнє урядників за 1926 рік і вибір уряду на 1927 рік. Неявившийся член заплатить кару після статута. — Іван Барнась, предс.; Лукаш Худоба, кас.; Григорій Ґулька, секр.

МАКЕДУ, ПА. Бр. Сошеств. св. Духа, від. 7, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь о 3-ій год. попол., в неділю, дня 19. грудня, в гали церковній при Вест Блейн Стр. На наради мають зійтися всі члени, бо є важні справи до полагодження. — Д. Капітула, предс.; П. Пухир, секр.

ВІЛКС БЕРРЕ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 19. грудня, точно о годині 3-ій пополудни в гали церковній. Кождий член має бути присутний. Буде справозданнє контр. комісії і вибір уряду на рік 1927. Довгуючі члени, коли не вирівнають свого довгу, будуть суспендовані. Неприбувший член на мітінґ заплатить кару 1 дол. Того самого дня Братство буде обходити свого патрона св. О. Николая. Кождий член має явитись точно о годині 9.30 рано в гали церковній з братськими відзнаками, щоби бути в церкві на Службі Божій. Котрий з членів не буде присутний, або прийде за пізно, заплатить кару в сумі 2 дол. — Николай Рутько, предс.; Николай Лаврик, кас.; Петро Герман, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь о год. 1.30 пополудни в неділю, дня 19. грудня, Мус гали при Кінґ ул. Буде справозданнє касове, вибір уряду на рік 1927 і богато важних справ до полагодження. Неявившийся член чи урядник заплатить кару після ухвали. — Т. Пентелей, предс.; А. Візний, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Повідомляється членів Бр. св. Василія Вел., від. 229, що річний мітінґ відбудеться 19. грудня, зараз по Сл. Божій. Урядники і контрольори здадуть справозданнє за сей рік, а відтак буде вибір уряду на рік 1927. Проситься всіх членів прибути на мітінґ конечно. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Гоменчук Ілько, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 53, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь в неділю, дня 19. грудня, в гали У. Н. Дому на 11 ул., точно о годині 3-ій пополудни. На сей мітінґ кождий член мусить явитись. Неприсутні заплатять кару після ухвали. — Петро Собіль, предс.; Мих. Тодоровський, кас.; Павло Шпікула, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ має відбутися в неділю, дня 19. грудня в звичайнім місци, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прибути на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости. Кождий член має принести 30 ц. за календар. Проситься тих членів, що ще винні на Сиротинець, щоби зложили на сім мітінґу. Незабувайте за нових членів, котрих радо приймемо. Неявившийся член на мітінґ заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Г. Сайкевич, предс.; О. Шикай, кас.; Т. Мороз, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 16, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться дня 19. грудня, в неділю, о 2-ій годині пополудни. Кождий член обовязаний явитися на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Проситься членів привести нових членів, котрих будесь принимати без оплати вступного. — Ілярій Сивенький, предс.; І. Брега, кас.; К. Ільків, секр.

ОБОРН, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 38, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться 19. грудня, в неділю, о годині 1.30 попол., в гали під церквою. Проситься всіх членів на мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Старий уряд буде здавав справозданнє і буде вибір уряду на 1927 рік. Кождий член повинен явитися на мітінґу і привести з собою нового члена. Неявившийся член на мітінґу буде караний після статута. — В. Довисицький, предс.; В. Нусь, кас.; Я. Смоляк, секр.

ПОРТ ДЖЕРВИС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться о 6-ій год. вечер, в неділю, дня 19. грудня, в Наталії Гриневич, при R. R. Ave. На порядку нарад важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду на рік 1927. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Никола Ковалиць, пр.; І. Кузів, кас.; В. Огорілка, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Січи, від. 170, отсим кличе членів і членкинь на місячні збори, які відбудуться в пятницю, дня 17. грудня, під ч. 72 Morris St. Початок зборів о год. 7.30 вечером. Проситься усіх членів і членкинь конечно прибути на ці послідні в цім році місячні збори. Обовязково повинні прибути ті, які задовжилися в Товаристві. — Й. Вацлавський, предс.; Г. Павлик, секр.

Східна чемність.

То вже звісне є, як шешканці Сходу вміють осолодити якунебудь прикрість свому гостеви. Віцекороля Індій відвідав раз один добродій, завзятий мисливець, але такий, що ніколи майже не вцілив звірини. Мисливець той забажав піти сполювати птахів. Віцекороль додав йому до товариства свого вірного слугу. Як вернули з полювання, спитав віцекороль слугу: „Ну, якжеж там пішло?" На це слуга зовсім поважно відповів: „Той пан знаменитий мисливець і стрілець, але Бог змилосердився над бідними пташками".

—o—

Мати (до синка): Алеж, Івасю, ти мусиш піти до барбера підстригти собі волося! Вже таке довжезне маєш!

Івась: Мамо, я не хочу...

Мати: Чому?

Івась: Бо тоді буду подібний до дівчини.

—o—

— Мій Боже! — скрикнула господиня до служниці, коли побачила, що на стіні в кімнаті нема телефону — а телефон де подівся?!

На те Горпина, услужна служниця, каже:

— Та то, прошу пані, панина сусідка Кобилецька питалася, чи не могла би покористуватися телефоном, тому я післала їй телефон. Але то я мала праці: відірвати тую скриньку зі стіни. Прибита так сильно до стіни, ніби на віки!

—o—

ПОТВОРИ В ЛЮДСЬКОМУ ТІЛІ.

Між людьми стрічається нераз таких злочинців, що наука психольоґії просто не знає, де таких людей приділити, чи до звичайних злочинців чи до божевільних, чи до звірюк в людськім тілі. Це відноситься особливо до масових вбийників, які в своїх злочинах не все руководяться матеріяльною користею або пімстою, але вбивають людей просто для особистої приємности, для догодження своїм внутрішнім баганням, щоби тішитися в душі і радіти терпінням конаючої особи.

До цеї послідної верстви злочинців належала французська доглядачка хорих Антонія Сціері, яка протягом кількох послідних літ зґладила зі світа десятки пацієнтів, що були в шпиталі під її доглядом. До свого злочинного діла вона уживала аршеникового розчину, якого в полудневій Франції уживається до нищення червяків в винних огородах. Антонія Сціері, будучи доглядачкою хорих в шпиталі одного місточка в полудневій Франції, любувалася, коли її пацієнти затроювані постепенно аршениковим розчином, який вона їм потайки як лік подавала — конали серед страшних болів. Вона відчувала найбільшу приємність, коли приглядалася зблизька їх мукам. Всякі сліди своїх злочинів вона вміла дуже спритно затирати, розповідаючи лікарям, що хорі при діягнозі (ствердженню недуги) не говорили їм правди і умирали тому, що лікарі не могли розпізнатися на хоробах небіщиків і не лічили їх відповідно.

Цікава річ, що ця доглядачка була славна на цілу околицю зі свойого надзвичайно чемного поведення з пацієнтами і великої „дбайливости" про їх виздоровлення. Вона пересиджувала з хорими, які були під її опікою днями і ночами, неначе посвячуючися для їх добра.

В той самий спосіб вона отруїла навіть свого нареченого, Генрі Росініоля, якого дуже любила, коли цей — здоровий впрочім чоловік — з причини звичайної перестуди лежав в шпиталі під опікою цеї своєї любої доглядачки. Коли Росініолі конав, то Сціері сиділа при столику коло його ліжка в шпиталі і попивала шампанське вино і їла солодощі, вдивляючися в смертельні судороги на лиці свойого умираючого любчика.

Сціері вкінці приловлено і увязнено в квітні ц. р. Суд присяглих засудив її одноголосно на кару смерти. Але тому, що у Франції від сорок літ утерся звичай, що на жінках не виконують кари смерти, то президент держави замінив їй кару смерти на досмертну вязницю.

Притомність ума.

Жінка: Ти вагаєшся?!

Чоловік: Чи маю купити тобі новий капелюх, чи новий костюм?

—o—

— Покищо хочу, щоби мій шлюб держано в тайні.

— Так, ми знаємо це. Всі нам це говорили.

—o—

Каяття.

Жінка (до чоловіка, що пізно вернувся до дому): А ти драбе, то порядні люде тепер вертають до дому!? (бє його в лице).

Чоловік: Боже, це та сама рука, яку я так старався здобути!

—o—

Собаче життя.

— Ваш чоловік нарікає, що жиє собачим життям — каже сусідка.

— То дійсно правда. Він приходить з брудними ногами до дому, сідає собі вигідно коло вогню і жде аж йому подадуть їсти.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".